

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

12 Vtrum qui obligati sunt voto, vel iuramento ad intrandum religionem,
non teneantur intrare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

Verum qui obligati sunt uoto, uel iuramento ad intrandum religionem, non teneantur intrare.

52. q. 88. art. 3. ad 2. & q. 89. art. 1.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videtur, quod illi qui obligati sunt uoto, uel iuramento ad intrandum religionem, non teneantur intrare. Omnis enim Christi actio nostra est instructio: sed Dominus non imponebat hominibus necessitatem, sed relinquebatur eorum libera uoluntati, unde dicebat cuidam, ut habetur Mat. 19. Si uis ad vitam ingredi, serua mandata. Et iterum: Si uis perfectus esse, uade, & uende omnia quae habes, & da pauperibus, & Apost. 1. ad Cor. 7. de uirginibus autem praecipitur Domini non habere, consilium autem do, ergo uel quod non ex necessitate teneant aliqui religionem intrare propter iuramentum, uel uotum.

¶ Praet. Nullus potest iuramento, uel uoto obligari ad aliquid, in quo detrimentum perfectionis patitur: sed per hoc quod aliqui religionem intrant, detrimentum perfectionis patiuntur. Impediuntur enim propter religionis obseruationem a uisitatione infirmorum, & collectione ecclesiarum, & aliis operibus pietatis, in qua summa christiane religionis consistit, ut Ambr. dicit super illud. 1. ad Thi. 5. Pietas ad omnia utilis est, ergo illi qui iurauerunt, uel uouerunt religionem intrare, non tenentur.

¶ Praet. Prosper dicit in 2. de uita contemplatiua. Sic abstinere, uel ieiunare debemus, ut non nos ieiunandi, uel abstinendi necessitati subdamus, sed illi qui sunt in religione ex necessitate ipsius uoti, uel obediencie abstinent, uel ieiunant, ergo minus merentur, non ergo ad religionis statum potest aliquis iuramento, uel uoto obligari.

¶ Praet. Virtus est circa difficile & bonum, sed difficile est bene uiuere in saeculo quam in religione, ergo magis est uirtuosum, non ergo ad statum religionis aliquis iuramento, aut uoto obligari potest.

¶ Praet. Communis utilitas praefenda est bono priuato, sed per hoc quod aliqui religionem intrant, derogatur communi utilitati: si enim omnes religionem intrarent, non essent qui plebium curam agerent, & ita populus sine rectoribus remaneret ergo melius faciunt, si non intrant religionem quam sit intrarent.

SED CONTRA est, quod dicitur in psal. Vouete, & reddite Domino Deo uestro, ubi dicitur gl. quod uouere uoluntati consulitur, sed post uoti promissionem redditio necessario exigitur. Item Ecc. 5. dicitur Si quid uouisti Deo, ne moreris reddere: displicet enim infidelis & stulta promissio.

¶ Praet. Aug. dicit in epistola ad Armarium & Paulinam. Quia iam uouisti, iam te obstrinxisti, aliud tibi facere non licet, priusquam uotes uoti reus, liberum fuit quod esses inferior, quis non sit gratulanda libertas, qua fit ut non debeat, quod cum lucro redditur.

RESPON. Dicendum, quod dicere quod illi qui uoto uel iuramento sunt obligati ad intrandum religionem, non teneantur intrare, est manifeste haereticum. Quicumque enim dicit non esse peccatum id quod est contra praecipitum Dei, haereticus iudicatur: sicut haereticus iudicaretur quicumque diceret, quod fornicatio simpliciter non sit peccatum mortale, est enim contra hoc praecipitum. Non machaberis, ut sancti exponunt, sunt autem excellentiora praecipita primae tabulae, quam ordinantur ad dilectionem Dei, quam praecipitum secundae tabulae quae ordinantur ad dilectionem

F proximi, unde quicumque dicit quod sine peccato praeteriri possit aliquod pertinens ad praecipitum primae tabulae, est manifeste haereticus. Cum autem impletio uoti pertinet ad laetitiam, manifestum est quod quicumque dicit uotum non esse implendum, loquitur contra primum praecipitum primae tabulae, quod est de cultu patriae soli Deo exhibendo. Qui uero dicit iuramentum non esse implendum, loquitur contra secundum praecipitum primae tabulae, quod est, non assumes nomen Dei tui in vanum. Unde manifeste est haereticus quicumque hoc dicit, nisi forte dicat, quod intrare religionem sit illi cuius iuramenta enim, uel uota facta de rebus illicitis non sunt obligatoria, secundum illud Hieronimi. In malis promissis rescinde fidem. Sed hoc iterum est haereticum dicere, quod non sit licitum intrare religionem. Est enim expresse contra Christi consilia, unde quicumque dicit, quod illi qui est obligatus uoto, uel iuramento ad intrandum religionem, potest absque peccato in saeculo remanere, est manifeste haereticus, si tamen in hoc pertinaciter perseveret.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod necessitas uoti, uel iuramenti non excludit uoluntatem, ut supra dictum est. Sicut enim aliquis ex lege communi obligatur ad obseruanda Dei praecipita, quae tamen uoluntarie seruat, unde & Dominus dicit, Si uis uitam ingredi, serua mandata, sic ille qui emisit iuramentum, uel uotum obligatur ex quadam propria obligatione, & tamen uoluntarie implet iuramento, uel uotum, ita tamen quod ante iuramentum uel uotum, licitum est ei facere, uel non facere, unde & Dominus dixit, Si uis perfectus esse, & Paulus de uirginitate consilium dat, sed post iuramentum, uel uotum, illicitum est non implere.

AD SECUNDVM dicendum, quod illa ratio conuenit haereticum damnatum, scilicet quod melius sit in saeculo remanere, & operibus pietatis uacare, quam religionem intrare. Continetur enim inter errores Vigilantii, contra quem Hier. scribens dicit, illa uentura perfidia catholicae fidei sociata conatur impugnat uirginitatem, odisse pudicitiam, in conuicio saecularium contra sanctorum ieiunia declamare, & postmodum contra singulos articulos a Vigilantio propositos disputans, uenit ad istum articulum dicens. Quod autem asserit eos melius facere qui utuntur rebus suis, & paulatim fructus possessionum pauperibus diuidunt, quam illos qui possessionibus uenundatis semel omnia largiuntur, non a me ei, sed a Deo respondebitur, si uis esse perfectus, uade, & uende omnia, quae habes, & da pauperibus, & ueni sequere me. Iste quem tu laudas, secundus aut tertius gradus est, quem & nos recipimus, dum modo sciamus prima secundis & tertijs praefenda: & ideo in lib. de eccles. dogmatibus cum alijs erroribus esse damnatum, cum dicitur. Bonum est facultates cum dispensatione pauperibus erogare, melius est pro intentione sequendi Deum in simul donare, & absolum sollicitudine egerere cum Christo. Nec solus status religionis praefertur eleemosynis, quas quis facit in saeculo, sed etiam uirginitati in saeculo obseruatae, dicitur enim Aug. in lib. de uirginitate. Nemo, quantum praeterea, ausus fuit uirginitatem praefere monasterio.

AD TERTIVM Dicendum, quod id est opus factum uoto laudabilius est & magis meritorium, quam si fiat sine uoto: quod ex hoc patet, quia omnis actus de se factus est magis laudabilis & meritorius, quanto ex digniori uirtute procedit, sicut opus iustitiae si fiat ex charitate laudabilis erit. Manifestum est autem quod aliquis ieiunat absque uoto, facit actum uirtutis, qui est

est abſtinentia. Cum autem ieiunat implens uotū, ad ſum abſtinentiæ facit ex latia, quæ cum ordinet nos ad Deum, eſt nobilior uirtus quam abſtinetia, uel quæcumque alia uirtus, quæ ordinat nos circa bona creata: pp quod Aug. dicit in lib. de uirginitate, qd nec uirginitas, quia uirginitas eſt, honorat, ſed quia eſt Deo dicata, quam uouet & ſeruat continētia pietatis. Quod ergo Proſper dicit. Sic abſtinere debemus, ut non nos ieiunandi, uel abſtinendi neceſſitati ſubdamus, intelligendum eſt de neceſſitate coactionis, quæ uoluntatem excludit. Vnde ſubdit. Ne tam non deuoti, ſed inuiti rem uoluntaria faciamus: neceſſitas autem uoti & iuramenti non excludit uoluntatem, ut dictum eſt.

Dicendum autem eſt ulterius, quod ſi illi qui ieiunant ex uoto, non placet ſecundum ſe ieiunium, placet tamen ſibi impleto uoti, magis meretur cæteris paribus, quam ille ieiunans cui placet ſecundum ſe ieiunium, quia magis eſt meritorium delectari in actu latia, quam in actu abſtinentiæ.

AD QUARTVM dicendum, quod duplex eſt difficultas. Vna quæ eſt ex arduitate operis ſicut uirginitas ſeruari, & huiusmodi: & talis difficultas facit ad augmentum uirtutis. Alia difficultas eſt ex impedimentis & periculis imminentiſ. Et talis difficultas non facit ad augmentum uirtutis, ſed ad diminutionem ipſius. Non enim uidetur eſſe prudens nec multum amare bonum uirtutis qui a pericula non cauet, & talis difficultas ad bene uiuendum imminet in ſæculo remanentibus.

AD QVINTVM Dicendum, qd illa fuit ratio uigilantiæ hæretici, ut patet per Hier. qui dicit in lib. contra uigilantium. Non ſunt a ſtudio ſuo monachi deſerendi quamuis a te lingua uiperæ morſus ſe uiſſimos patiantur, quibus argumentaris, & dicis. Si omnes ſe claſerint & fuerint in ſolitudine, quis celebrabit Eccleſias: quis ſæcularis hoſtes lucrifaciet? quis peccantes ad uirtutes poterit exhortari? Hoc enim modo ſi omnes tecum fati ſint, ſapiens eſt quis poterit? & uirginitas non eſt approbanda. Si enim omnes uirgines fuerint, nuptiæ non erunt, & interibit humanum genus. Rara eſt uirtus, neceſſaria pluribus appetitur. Scilicet eſt ergo huiusmodi timor, cum religioſis bonum ſit tam difficile & arduum, ut pauci religionem intrent in comparatione multitudinis in ſæculo remanentis, ſicut ſi quis timeret hauere aquam, ne flumen deficeret.

ARTICVLVS XIII.

Utrum qui in ſæculo ſunt peccatores, ſint ad religionem attrahendi.

AD TERTIVM ſic proceditur. Videtur qd illi qui ſunt in ſæculo peccatores, non ſunt ad religionem attrahendi. Oportet enim prius exercitari in operibus preceptorum, qd intrare ad impletionem conſiliorum, ut de minori perueniatur ad maius: ſed illi qui ſunt peccatores in ſæculo, non ſunt exercitati in operibus preceptorum, ergo non ſunt attrahendi, uel recipiendi in religione, quia oportet ſeruari conſilia.

SED CONTRA eſt, quod Dominus Matthæum publicanum ad ſtatum perfectionis uocauit, ut habetur Matth. 9. Omnis autem Chriſti actio noſtra eſt in ſtructio, ergo etiam & nos debemus peccatores, qui ſunt in ſæculo, ad religionem aduocare, & ſuſcipere.

RESPON. Dicendum, qd maxime utile eſt peccatoribus, ut ad religionem tranſeant. Peccatoribus enim duo ſunt neceſſaria ad ſalutem. Primo qd eſt, ut de peccatis præteritis penitentiam agant. Secundo, ut de cæteris abſtineant. Ad utrumq; autem horum

A maxime operatur religio. Primo enim ſtatus religionis eſt ſtatus perfectiæ penitentiæ, & nulla ſatisfactio adequari poteſt penitentiæ religioſorum, qui & ſe, & ſua totaliter Deo dant: unde pro nullo peccato imponi poteſt homini pro penitentiâ, ut religionem introeat, & in commutationem ſatisfactionis quantumcumque grauis, conſulitur tantum religionis ingreſſus, ut patet 33. q. 2. ca. Admonere, ubi Stephanus papa quendam qui uxorem interfecerat, inducit ut ingreſſatur monaſterium, & humiliatus ſub manu Abbatis cuncta obſeruet quæ ſibi fuerint imperata, alioquin inuigilabit ei grauiſſimam penitentiam, ſi eligat in ſæculo remanere. Similiter etiam ad uitanda peccata plurimum ualeat religionis ſtatus. Difficile enim eſt quod in ſæculo commorantes a rebus mundi non alieſantur, pp quod Mat. 19. ſecundum expoſitionem Chryſ. Dominus hoc dicit eſſe impoſſibile, qd diues qui ſ. diuitijs inhæret per amorem, intret in regnum celorum: ſed quod diues qui habet diuitias, intret, eſt ualde difficile, unde & eccl. 3. 1. dicitur. Beatus diues, qui inuentus eſt ſine macula. Et huiusmodi difficultatem ſubdit dicens, Quis eſt hic, & laudabimus eum? propter quod, ut Greg. dicit Sancti uiri ut ab illicitis abſtineant, etiam licita præmittunt, unde manifeſtum eſt quod non peccant, ſed laudandi ſunt qui peccatores ad religionem trahunt. Nam & Dominus de ſeipſo dicit. Non ueni uocare iuſtos, ſed peccatores ad penitentiam.

B Ad illud ergo quod in contrarium obicitur, dicendum, quod illa rō procedit & contra rōnē doctrinæ euangelicæ, & contra rōnē philoſophiæ. Contra doctrinam quidem euangelicam, quia conſilia euangelica ad hoc dantur, ut per ea homo facilius ſalutem conſequatur. Vnde ſtatus ſæcularium periculoſior eſt dicitur, quam religionis ſtatus. Scilicet eſt autem dicere, quod alicui qui debiliſ eſt propter peccata quæ commiſit, non ſit ad ſecuriorem uitam fugiendum. Eſt etiam contra doctrinam philoſophicam, quæ docet illos qui ſunt ad uitia proni, in contrarium debere reflekti, ſicut faciunt illi qui tortuoſa lignorum dirigunt.

C Ad illud ergo quod in contrarium obicitur, dicendum, quod illa rō procedit & contra rōnē doctrinæ euangelicæ, & contra rōnē philoſophiæ. Contra doctrinam quidem euangelicam, quia conſilia euangelica ad hoc dantur, ut per ea homo facilius ſalutem conſequatur. Vnde ſtatus ſæcularium periculoſior eſt dicitur, quam religionis ſtatus. Scilicet eſt autem dicere, quod alicui qui debiliſ eſt propter peccata quæ commiſit, non ſit ad ſecuriorem uitam fugiendum. Eſt etiam contra doctrinam philoſophicam, quæ docet illos qui ſunt ad uitia proni, in contrarium debere reflekti, ſicut faciunt illi qui tortuoſa lignorum dirigunt.

D Vtrum quis abſque peccato poſſit aliquem iuramento aſtringere quod religionem non intret.

ARTICVLVS XIII.

Vtrum quis abſque peccato poſſit aliquem iuramento aſtringere quod religionem non intret.

CIRCA quartum ſic proceditur. Videtur quod aliquis abſque peccato poſſit aliquem iuramento aſtringere ad hoc, quod religionem non intret. Quod enim licitum eſt fieri, licitum eſt iurare: ſed licitum eſt alicui ſæculari, quod nunquam religionem intret, ergo licite poteſt hoc iurare. Qui ergo tali iuramento aliquem aſtringit, non peccat, quia non facit eum iurare aliquid illicitum.

SED CONTRA. Propoſitum intrandi religionem eſt a ſpiritu ſancto eſt, ut habetur 19. q. 1. c. Duæ ſed reſiſtere inſtinctui ſpiritus ſancti eſt graue peccatum de quo Stephanus rephedit Iudæos, Act. 7. dicitur. Vos ſemp ſpiritus ſancti reſiſtiſtis, ergo ille qui aliquem iurō aſtringit ad non intrandū religionem, grauius peccat.

RESPON. Dicendum, quod ſicut ſupra dictum eſt, in actibus humanis non eſt aliquid ſimpliciter iudicandum licitum, uel illicitum propter id quod accidit in aliquo particulari caſu, ſed propter id quod eſt ut in pluribus, ſicut eſt in rebus naturalibus. conſideratur, quod in pluribus eſt. Cōtingit autem in aliquo caſu, quod abſque peccato aliquis poteſt aſtringere aliquem iuramento ad hoc quod religionem non intret, puta, ſi eſſet matrimonio ligatus, & uellet abſque conſenſu uxoris religionem intrare, Quodlib. S. Tho. C vel

B. 103.

1. e. 129. a. h. ad 1. & 100. a.

ar. no. & 12. q. 62. ar. 1. ca. h. & ad 1. & ar. 9. a. huius.